

Władysław Kucharski

Z działalności Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego UMCS w Lublinie

Biuletyn Polonistyczny 22/3 (73), 113-122

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ju i tematyki zajęć, podejmowanych prac polonistycznych, działalności popularyzatorskiej w zakresie kultury i informacji o Polsce oraz kontaktów z innymi placówkami polonistycznymi. Wykaz ten obejmuje 110 ośrodków, a liczba ich będzie prawdopodobnie wzrastała.

² Obecnie prowadzone są prace w kierunku rozbudowy tej kartoteki. Instytut dąży do ujednoczenia posiadanych już informacji, uzupełniając je o dane typu biograficznego (wiek, adres prywatny, uczelnia, rodzaj prowadzonej działalności, polskie nagrody i odznaczenia) i zestawiając w kartotece alfabetycznie wg krajów, a następnie nazwisk.

³ Materiały zbierane są na podstawie "Bibliografii Poloników Zagranicznych" Biblioteki Narodowej, informacji Agencji Autorskiej, PEN-Clubu, bezpośrednio od samych autorów oraz poprzez śledzenie zawartości treści czasopism. Uzyskane dane opracowywane są w układzie przedmiotowym haseł z zakresu teorii literatury, językoznawstwa i kultury polskiej. Planuje się również wprowadzenie systemu odsyłaczy umożliwiających łatwe dotarcie do żądanego materiału i orientację w problematyce, którą zajmuje się dany polonista czy sławista.

Mgr Ewa Welezińska

Z DZIAŁALNOŚCI POLONIJNEGO CENTRUM KULTURALNO-OŚWIATOWEGO UMCS W LUBLINIE

Wychodząc naprzeciw dążeniom i potrzebom naszych rodaków rozsiasnionych po świecie oraz realizując zadania programowo-statutowe Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia" - 15 stycznia 1975 r. powołano do życia w Lublinie Polonijne Centrum Kulturalno-Oświatowe Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Głównym zadaniem tej placówki jest nawiązywanie i utrwalanie kontaktów z organizacjami i instytucjami polonijnymi, pogłębianie ich wiedzy o Polsce, prowadzenie kursów dla działaczy polonijnych interesujących się kulturą i językiem polskim, folklorem i metodyką pracy kulturalno-oświatowej, inspirowanie i organizowanie badań naukowych w zakresie problematyki polonijnej, otaczanie opieką studentów i naukowców polskiego pochodzenia odbywających studia i staże w lubelskim ośrodku naukowym oraz prowadzenie działalności edytorskiej.

Centrum działa poprzez swoje organy - Radę Naukowo-Programową

i Dyрекcyję. Członków Rady powołują - na okres czterech lat - rektor Uniwersytetu i sekretarz generalny Towarzystwa "Polonia", zaś członków Dyrekcji mianuje - na czas nieokreślony - rektor Uniwersytetu w porozumieniu z Towarzystwem "Polonia" i Radą Naukowo-Programową Centrum. Od początku istnienia Centrum przewodniczącym Rady jest rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, prof. dr hab. Wiesław Skrzydło, a dyrektorem - doc. dr Władysław Kucharski. W skład Rady wchodzi pracownicy naukowcy, przedstawiciele instytucji kulturalnych i oświatowych, przedstawiciele Towarzystwa "Polonia", Ministerstw: Spraw Zagranicznych - Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki - Oświaty i Wychowania oraz Kultury i Sztuki, przedstawiciele władz lokalnych, publicyści i działacze społeczni.

Do kompetencji Rady należy programowanie działalności Centrum, uchwalanie jego perspektywicznych i rocznych planów pracy i preliminarzy budżetowych, rozpatrywanie sprawozdań oraz bieżące kontrolowanie pracy Dyrekcji. Natomiast podstawowym zadaniem Dyrekcji jest zarządzanie wszystkimi sprawami, prawidłowe gospodarowanie środkami finansowymi i majątkiem Centrum oraz reprezentowanie go na zewnątrz.

Jedną z funkcji Centrum jest rozwijanie działalności kształceniowej: od początku istnienia prowadzi ono w okresie letnim kursy metodyczne dla nauczycieli szkół polonijnych, trzyletnie studium dla instruktorów polonijnych zespołów folklorystycznych oraz dwuletnie folklorystyczne studium podyplomowe.

Zajęcia dla nauczycieli polonijnych prowadzone są w Lublinie co rok od 10 lipca do 10 sierpnia. Uczestniczy w nich z reguły 35-40 osób, głównie z USA, Kanady, Australii, RFN, Francji, Szwecji i Belgii. Program każdego kursu obejmuje metodykę nauczania języka polskiego, wiadomości o języku, wybrane zagadnienia z literatury polskiej, organizację imprez artystycznych i rozrywkowych, współczesne życie kulturalne, społeczne i gospodarcze Polski. W czasie zajęć kładzie się nacisk na praktyczne przygotowanie nauczycieli do pracy dydaktycznej, pedagogicznej, a także organizacyjnej w polonijnych szkołach i placówkach oświatowo-kulturalnych.

Ze względu na zróżnicowany poziom ogólny, wykształcenie, wiek oraz stopień przygotowania metodycznego nauczycieli polonijnych kierownictwo

kursu zwraca baczną uwagę na to, aby wykłady i ćwiczenia były dostosowane do poziomu słuchaczy. Należy podkreślić, że wszyscy słuchacze kursu wykazują dużą aktywność i chęć dalszego upowszechniania języka i kultury polskiej. Wielu z nich nawiązało bliską współpracę z wykładowcami - pracownikami naukowymi - w zakresie badań i przygotowywania podręczników, słowników i pomocy dydaktycznych dla słuchaczy szkół polonijnych i kursów języka polskiego. I tak np. Anna Suurna ze Szwecji opracowuje wspólnie z dr Heleną Meterową z UMCS "Obrazkowy słownik języka polskiego", Helena Łodożyńska z Francji i Nina Richter z RFN opiniują przygotowywane w kraju do druku podręczniki i pomoce naukowe dla szkół polonijnych. Florian Wittholz z Australii, który doskonalił swoje kwalifikacje na kursie metodycznym w 1975 r., kilka miesięcy później przybył - na zaproszenie Centrum - do Lublina, aby odbyć tam cykl wykładów i prelekcji; spotkał się m. in. z pracownikami naukowymi i studentami UMCS, nauczycielami i uczniami lubelskich szkół średnich oraz przedstawicielami radia i prasy, informując ich o kulturze, oświacie i rozwoju gospodarczym Australii oraz historii i dniu dzisiejszym Polonii australijskiej; przekazał także Polonijnemu Centrum swoje uwagi i propozycje dotyczące szkolnictwa polonijnego w Australii.

W 1978 r. słuchacze kursu przygotowali opracowania na temat: "Lekcja w szkole polonijnej", które z jednej strony stanowiły wymianę doświadczeń pedagogów z zagranicy, z drugiej zaś - stały się cennym źródłem informacji dla badaczy problemów polonijnych oraz autorów programów, podręczników i pomocy naukowych dla szkół polonijnych.

W tym samym roku wykładowcy (pracownicy naukowci UMCS i nauczyciele szkół lubelskich) odtworzyli dla słuchaczy (z taśmy magnetowidu) dwie lekcje przygotowane pod kierunkiem dr H. Meterowej. Zaprezentowano im także filmy polskie, jak "Wesele", "Ziemia obiecana", "Hubal", "Kanał", "Akcja pod Arsenalem".

Nadszpodziewanym zainteresowaniem nauczycieli polonijnych cieszyły się zajęcia nadobowiązkowe - nauka pieśni oraz tańców regionalnych i narodowych, przygotowanych i prowadzonych przez członków Zespołu Tańca Ludowego UMCS pod kierunkiem mgra S. Leszczyńskiego.

Uczestnicy kursu otrzymali książki specjalnie dla nich przygotowane.

Wśród publikacji znajdujących się w przygotowaniu szczególnie ważną pozycję stanowi podręcznik do nauki języka polskiego, opracowany z inicjatywy i pod kierunkiem zastępcy przewodniczącego Rady Naukowo-Programowej Centrum, prof. dra G. L. Seidlera, dla znanej firmy Linguaphone Institute w Londynie. Część pierwsza podręcznika obejmuje 30 lekcji wraz z nagraniami kasetowymi; część druga, przygotowywana pod tą samą redakcją, zawiera objaśnienia gramatyczne, słownik oraz tłumaczenie tekstów. Druk obu części ma być ukończony w 1979 r. Należy wspomnieć, że Linguaphone Institute ma w swoim dorobku podręczniki do nauczania 37 języków oraz posiada - na całym świecie - 70 dużych oddziałów i ponad 130 szkół nauczania języków. Podręcznik opracowany przez prof. Seidlera wprowadza zatem nasz język do światowego systemu nauki języków obcych.

Bardzo cenną pozycją są też niewątpliwie "Szkice z historii Polski" autorstwa G. L. Seidlera, które Centrum zamierza wydać w kilku wersjach językowych. (W wersji angielskiej "Essays on Polish History" opublikowane będą w 1979 r.)

Bez przesady więc można stwierdzić, że Lublin staje się ważnym ośrodkiem kształcenia kadr polonijnych, a także - co stanowi novum - przejął (w osobie prof. dr hab. Teresy Skubalanki, dyrektora Instytutu Filologii Polskiej UMCS) część zadań od "Polonicum" Uniwersytetu Warszawskiego, prowadzi bowiem dla cudzoziemców nauczanie języka polskiego: w okresie wakacji letnich w 1978 r. w kursie języka polskiego dla cudzoziemców w Lublinie uczestniczyło ok. 50 osób z 11 państw.

W czasie trwania kursu metodycznego dla nauczycieli polonijnych organizowane są wystawy pomocy dydaktycznych oraz kiermasze książek, które cieszą się wielkim powodzeniem i spośród których największe zainteresowanie wzbudzają podręczniki, słowniki, wydawnictwa encyklopedyczne i literatura piękna.

Oprócz udziału w wykładach, seminariach i ćwiczeniach słuchacze korzystają z wycieczek krajoznawczych oraz biorą udział w spotkaniach z literatami, naukowcami, aktorami, publicystami, czołowymi działaczami polonijnymi i przedstawicielami władz lokalnych. Mieli więc możliwość wysłuchania m. in. wykładów: A. Gronowicza, znanego pisarza polonijnego z USA, prof. dra W. Wagnera z USA, prof. dra H. Zinsa z Uniwersytetu

Marii Curie-Skłodowskiej, przebywającego w Uniwersytecie w Kenii, prof. dra hab. W. Skrzydło i doc. dra hab. A. Kopruckowiaka z Lublina oraz uczestniczenia w spotkaniach z pisarką Marią Kuncewiczową.

Organizacja kursu, jego program i postawa słuchaczy spotkały się z wysoką oceną osób wizytujących, wśród których znaleźli się w ostatnich latach: prezes Fundacji Kościuszkowskiej z USA - dr E. Kusielewicz, prezes i wiceprezes Zarządu Głównego Związku Polaków "Zgoda" w RFN - I. E. Łukaszczyk i J. Rzeźnik, przewodniczący Kuratorium Fundacji "Dom Polski" w Wiedniu - mgr Z. Tomkowski, wiceprezes Związku Polaków w Austrii "Strzecha" - inż. M. Jurek, prezes Polsko-Kanadyjskiego Towarzystwa z Toronto - dr J. Kurdybelski, prezes Francusko-Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego w Forbach (Francja) - W. Bobko.

Dużą popularnością wśród naszych rodaków z zagranicy, zwłaszcza wśród młodzieży, cieszy się studium dla instruktorów polonijnych zespołów folklorystycznych. W jego zajęciach uczestniczy corocznie (w lipcu) około 200 osób, głównie ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Kanady, Belgii, Czechosłowacji, Holandii, Węgier, RFN, Francji i Berlina Zachodniego. Program studium jest tak pomyślany, żeby jego uczestnicy zdobywali na nim praktyczne umiejętności prowadzenia w macierzystych zespołach nauki polskich tańców ludowych i narodowych oraz wzbogacali swoją wiedzę i umiejętności z zakresu kultury ludowej, etnografii, metodyki, śpiewu, rytmiki itd.

Ważną funkcję w przygotowywaniu instruktorów polonijnych zespołów folklorystycznych spełniają zespoły lubelskie. Naszym rodakom kultuwującym folklor polski poza granicami kraju z wydatną pomocą przychodzi kadra instruktorska Centrum - najlepsi specjaliści z różnych regionów kraju. Centrum prowadzi konsultacje dla instruktorów i kierowników polonijnych zespołów folklorystycznych, a także udziela bezpośredniej pomocy w zakresie choreografii tym zespołom polonijnym, które o nią się zwracają.

Słuchacze studium otrzymują specjalnie przygotowane materiały nutowe oraz układy i opisy tańców, a także płyty i nagrania kasetowe muzyki i obrzędów ludowych. Ważnym uzupełnieniem wykładów i ćwiczeń są wizyty słuchaczy w muzeach etnograficznych oraz tzw. spotkania warsztatowe z twórcami ludowymi, którzy prezentują - a także prowadzą dla chętnych -

naukę haftowania, malowania pisanek, wycinkarstwa, kowalstwa itp.

Do tradycji już należy, że absolwenci i słuchacze studium przedstawiają swoje umiejętności choreograficzno-organizatorskie, przygotowując corocznie w dniu zakończenia zajęć koncert dla publiczności Lublina.

Wspólnie z Instytutem Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie oraz Międzyuczelnianym Instytutem Nauk Politycznych i pracownikami innych instytutów UMCS Centrum prowadzi badania własne i w ramach Polskiej Akademii Nauk, skupiając uwagę na problemie międzyresortowym "Przeobrażenia i potrzeby polonijnych systemów oświaty szkolnej i pozaszkolnej", którego koordynatorem drugiego stopnia jest doc. dr hab. A. Koprucki, zastępca przewodniczącego Rady Naukowo-Programowej Centrum i dyrektor MINP. Problem ten został podzielony na kilkanaście tematów: potrzeby szkolnictwa polonijnego w zakresie podręczników; funkcjonowanie w szkołach polonijnych podręczników i innych pomocy naukowych przygotowywanych w Polsce; funkcje oświaty szkolnej oraz jej wpływ na aktywizację kulturalną środowisk polonijnych; oświata polonijna w strefie skandynawskiej; oświata polonijna w Wielkiej Brytanii; oświata i szkolnictwo polskie na Węgrzech i w Czechosłowacji; szkolnictwo polonijne w Austrii i RFN; problematyka oświaty szkolnej i pozaszkolnej w prasie polonijnej w USA; działalność kulturalno-oświatowa środowisk polonijnych w RFN.

Należy podkreślić, że problemy oświaty polonijnej, a zwłaszcza szkolnictwa polonijnego w Europie, zajmują od kilku lat trwałe miejsce w programie badawczym pracowników lubelskiego ośrodka naukowego. Podyktowane to jest faktem, że w dotychczasowych badaniach prowadzonych przez placówki krajowe zbyt mało uwagi poświęcano tej problematyce; mniej bowiem są znane, co może brzmieć paradoksalnie, aktualne problemy Polonii europejskiej aniżeli geograficznie odległej Polonii amerykańskiej czy kanadyjskiej.

W celu uzyskania możliwie najpełniejszego obrazu europejskiego szkolnictwa polonijnego program badawczy z zakresu tej problematyki został podzielony na etapy. W pierwszym etapie (lata 1975, 1980) pracownicy lubelskiego ośrodka naukowego prowadzą intensywne badania źródłowe oraz utrzymują bezpośrednie kontakty z organizacjami polonijnymi strefy języka niemieckiego. Częściowy wynik prowadzonych badań z zakresu tej proble-

matyki został zaprezentowany w czasie seminarium naukowego w 1977 r. nt. "Stan i tendencje rozwojowe oświaty polonijnej", zorganizowanego przez Centrum, Towarzystwo "Polonia" oraz Ministerstwo Oświaty i Wychowania¹, i symposium zorganizowanego w 1978 r. przez Międzyuczelniany Instytut Nauk Politycznych UMCS nt. "Szkolnictwo polonijne po drugiej wojnie światowej - przeobrażenia i potrzeby". W prowadzonych badaniach, zwłaszcza od r. 1977, problemy szkolnictwa ujmowane są na szerokim tle działalności oświatowo-społecznej stowarzyszeń polonijnych. Badający starają się udzielić odpowiedzi na wiele pytań, a przede wszystkim: jaki jest aktualny stan liczbowy Polonii i jej rozmieszczenie?; jaką bazą, kadrą i programem dysponują stowarzyszenia polonijne?; w jakim klimacie społeczno-politycznym one działają oraz jakie są ich perspektywy?

Oprócz wymienionych tu seminarium i symposium problematyce polonijnej i współpracy polsko-austriackiej poświęcone były dwie sesje naukowe: jedną, pod patronatem prezesa Rady Ministrów PRL, zorganizowało w 1976 r. w Lublinie Centrum Polonijne wspólnie z Towarzystwem "Polonia", Towarzystwem Austriacko-Polskim w Wiedniu i Towarzystwem Polsko-Austriackim w Warszawie z okazji 30 rocznicy powstania TAP. Jej temat brzmiał "Współpraca polsko-austriacka"². Drugą zorganizował w Wiedniu w 1978 r. Związek Polaków w Austrii "Strzecha" wspólnie z Centrum Polonijnym. Na sesji, której przewodniczyli prezes "Strzechy", prof. J. Łukaszczyk i przewodniczący Rady Naukowo-Programowej Centrum Polonijnego, rektor UMCS, prof. W. Skrzydło, wygłoszono trzy referaty: "Niektóre aspekty współpracy polsko-austriackiej" przedstawił prof. dr G. Wytrzens z Uniwersytetu Wiedeńskiego; "Wyniki badań pracowników lubelskiego ośrodka naukowego nad Polonią w Austrii" zaprezentował doc. dr W. Kucharski; "Główne kierunki działalności Związku Polaków w Austrii" »Strzecha« omówił inż. B. Gaicki, czołowy działacz polonijny w Wiedniu.

W ostatnich czterech latach wielu pracowników UMCS podejmujących w swych badaniach problematykę polonijną korzystało ze stypendiów zagranicznych, m. in. w USA, RFN, Austrii, Belgii. Wyniki swoich badań prezentują oni w referatach opracowywanych na sympozja, w publikacjach oraz na wystawach obrazujących historię i dzień dzisiejszy stowarzyszeń polonijnych. Członkowie Rady i Dyrekcji Centrum biorą także czynny

udział w pracach wielu komitetów i instytutów (np. prof. W. Skrzydło, doc. A. Koprukowniak, doc. W. Kucharski są członkami Komitetu Badania Polonii Polskiej Akademii Nauk; doc. dr Z. Sobolewski jest zastępcą przewodniczącego, a dr J. Mańdziuk - członkiem Komisji Oświaty Towarzystwa "Polonia"; prof. W. Skrzydło i doc. W. Kucharski zostali powołani do Rady Naukowej Instytutu Badań Polonijnych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz do Komisji Nauki Towarzystwa "Polonia", a prof. G. L. Seidler jest członkiem rady redakcyjnej "Przeglądu Polonijnego".

Od początku istnienia Centrum Polonijne prowadzi działalność wydawniczą. Od r. 1975 do chwili obecnej ukazały się następujące pozycje: 1975 - H. Zins, "Polacy w Kanadzie"; W. Śladkowski, "Polonijne Centrum Kulturalno-Oświatowe w Lublinie" - informator w czterech wersjach językowych: polskiej, angielskiej, francuskiej i niemieckiej; M. Zdrojewski (red.) "80 lat Związku Polaków w Austrii »Strzecha«, Katalog wystawy". 1976 - W. Kucharski, Z. Tomkowski, "Polonia w Austrii"; W. Kucharski, "Związek Polaków »Zgoda« w Republice Federalnej Niemiec"; S. Leszczyński, "Tańce lubelskie". 1977 - E. Ciuruś, "Polacy w Brazylii"; B. Gradzik-Jedynak, "Antologia literatury polskiej 1939-1976"; S. Leszczyński, "Tańce lubelskie" (wersja polska i angielska); M. Wieliczko, "Polacy na Węgrzech" (wersja węgierska w 1978 r.). 1978 - W. Kucharski (red.), "Stan i kierunki rozwoju oświaty polonijnej"; H. Zins, "Polacy w Afryce Wschodniej"; E. Ciuruś, "Polacy w Argentynie"; B. Gradzik-Jedynak, "Obyczaje polskie do końca XVI wieku. (Antologia, część I)"; K. Kopiński, "Na ludową nutę"; G. L. Seidler, "Lublin w kulturze polskiej" (wersja polska, angielska, francuska i niemiecka); M. Żmigrodzki, "Polonia w Belgii"; W. Kucharski, Z. Tomkowski (red.) "Współpraca polsko-austriacka".

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że dzięki pomocy władz województwa lubelskiego już w 1979 r. ukaże się pierwszy tom "Rocznika Polonijnego", który będzie wydawany przez Centrum i Wydawnictwo Lubelskie.

Niezależnie od wymienionych pozycji, mających charakter popularno-naukowy, Wydawnictwo Lubelskie, przy współpracy z Towarzystwem "Polonia" w Warszawie i Polonijnym Centrum w Lublinie, rozpoczęło publi-

kowanie prac monograficznych poświęconych zagadnieniom polonijnym. Pierwszą pozycją była wydana w 1977 r. książka pt. "Polonia w Ameryce Łacińskiej". Za sukces Centrum w ostatnich czterech latach można uważać opracowanie pięciu okazałych wystaw poświęconych Polonii; dwie z nich były eksponowane w Austrii: jedna (w 1975 r.) z okazji 80-lecia istnienia Związku Polaków "Strzecha", druga (w 1976 i pierwszym półroczu 1977 r.) w związku z jubileuszem 30-lecia działalności Towarzystwa Austriacko-Polskiego. Wystawy zwiedziło ponad 45 tysięcy osób.

Lubelska placówka polonijna utrzymuje bardzo żywe i owocne kontakty z wieloma stowarzyszeniami i instytucjami oraz czołowymi działaczami polonijnymi. W r. 1976 Centrum podejmowało 31-osobową delegację przedstawicieli władz Fundacji Kościuszkowskiej z USA z drem W. Galaskim - prezesem Rady Nadzorczej, i drem E. Kusielewiczem - prezydentem Fundacji. (Należy dodać, że Fundacja Kościuszkowska w 1976 r. obchodziła 50 rocznicę istnienia.) W tym samym roku gościła w Centrum 46-osobowa delegacja Towarzystwa Austriacko-Polskiego z Wiednia z drem T. Kaniżerem - prezydentem tego Towarzystwa, oraz członkowie Zarządu Głównego Związku Polaków "Zgoda" w RFN z prezesem I.E. Łukaszczykiem.

W 55 rocznicę powstania Związku Polaków w Niemczech w r. 1977 gościmi Polonijnego Centrum, zwiedzając m. in. wystawę pt. "Polonia w Niemczech zachodnich", byli członkowie Rady Naczelnej tego Związku z prezesem ks. E. Foryckim.

W r. 1978 po raz pierwszy odwiedziła Centrum delegacja Polonii włoskiej z J. Hoffmanem. W latach 1975-1979 gościmi Centrum byli także: J. Dobranowski - prezes Fundacji im. W.S. Reymonta z Kanady, prof. J. Łukaszczyk - prezes Związku Polaków w Austrii "Strzecha", prof. A. Jamrozik z Tasmanii, Z. Galecki - prezes organizacji polonijnej z Rio Grande do Sul, doktorant E. Świdorski z Uniwersytetu we Fryburgu, redaktor L. Kobyliński z USA, L. Szymański z Perth (Australia), T. Raś i W. Gotowicka z RFN, ambasador Królestwa Belgii w Polsce - M. Houlliez, prof. J.P. Wiszniewski z USA, J. Baron - czołowy działacz Zjednoczenia Polaków w Berlinie Zachodnim, J. Rzeźnik - prezes Polonijnego Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców w RFN.

Łącznie w omawianym okresie Centrum Polonijne w Lublinie podejmowało ponad 200 wybitnych działaczy polonijnych oraz uczonych polskiego

pochodzenia ze wszystkich kontynentów.

Przedstawione tu efekty i kierunki działalności Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego UMCS i Towarzystwa "Polonia" nie wyczerpują jego bogatej problematyki. Placówka ta ma ambitne plany na najbliższe lata. Mówiąc najkrócej, jej zamierzeniem jest coraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb Polonii, upowszechnianie wśród niej wiedzy o Polsce, a zwłaszcza jej współczesnych osiągnięciach, nawiązywanie i utrwalanie kontaktów z organizacjami i instytucjami polonijnymi, prowadzenie pogłębionych studiów i badań naukowych nad jej genezą, przybliżanie społeczeństwu polskiemu jej dążeń i patriotycznej postawy.

¹ Pokłosiem tego seminarium jest publikacja pt. "Stan i kierunki rozwoju oświaty polonijnej", pod red. nauk. W. Kucharskiego, Lublin 1978.

² Materiały tego sympozjum (ze streszczeniami w języku niemieckim) opublikowano w książce pt. "Współpraca polsko-austriacka", pod red. nauk. W. Kucharskiego i Z. Tomkowskiego, Lublin 1978.

Doc. dr Władysław Kucharski